

Mesijansko Biblijska Studija - 005

KAKO DA SE UNIŠTE JEVREJI?

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

PREVOD NA SRPSKI JEZIK

KAKO DA SE UNIŠTE JEVREJI

MBS 005

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

I blagosloviću one koji tebe blagosiljaju, a prokleti onoga koji tebe proklinje

(Postanak 12:3)

Ova studija je podeljena na osam delova koji slede posle uvoda. Prvi deo daje detalje o Avramovom savezu; deo dva nam kroz šest uvida u različite delove iz Pisama pokazuje razvijanje principa iz Avramovog saveza na individualnom nivou, na nacionalnom nivou, u Novom zavetu, u post biblijskoj istoriji, i u proroštvima; delovi sedam i osam odgovaraju na pitanje, „Kako se sve to primenjuje na vernike danas, korporativno (sveukupno), i individualno?“

UVOD

Ova studija je provokativno nazvana, „Kako da se unište Jevreji.“ Pitanje ovde nije, „Mogu li Jevreji biti uništeni?“ kako to često čine studije koje se rade na ovu temu. Već, za svrhu ove studije, pretpostavićemo da Jevreji mogu biti uništeni, i pitanje na koje odgovaramo je jednostavno „kako.“ Kada počnete tretirati sa bilo kojom od tema koje se tiču preživljavanja Jevreja ili uništenja Jevreja, u isto vreme morate uzeti u obzir da tretirate i posebno sa određenom Filozofijom istorije.

Na ličnom planu, ja sam naučio šta to tačno znači kroz jedno svoje iskustvo zbunjenosti, kada sam bio na poslednjoj godini srednje škole u Los Anđelesu. Kako sam se nadao i radovao nastavku svoje obrazovne karijere, počeo sam pisati raznim sveučilištima tražeći da mi pošalju svoje kataloge. Tražio sam sveučilište koje će mi dozvoliti da imam istovremeno dva glavna predmeta, grčki jezik i hebrejski jezik. U konačnici sam pronašao školu koja mi je ovo omogućavala. Znao sam, takođe, da ću morati uzeti predmete iz drugih liberalnih područja nastavnog programa i zato sam počeo pregledavati kataloge raznih fakulteta da vidim koji se od obaveznih predmeta nude. Dok sam gledao filozofske predmete iznenadilo me koliko su mi neke stvari bile nepoznate. Primetio sam da se često u filozofskim odeljenjima nude dva predmeta, uvek navedena razdvojeno i kao različiti predmeti, ali uvek su mi izgledali isti. Ili je to meni barem zvučalo potpuno jednako. Jedan predmet se zvao „Istorija filozofije,“ dok je drugom naziv bio „Filozofija istorije.“ Ova simpatična izmena reči, u tom vremenu mog života, za mene nije imala nikakva smisla.

Dve godine kasnije, sedeo sam na jednom od tih obaveznih predmeta na fakultetu koji se zvao „Uvod u filozofiju.“ U tom vremenu, i udžbenik i profesor pojašnjavali su razliku između dva navedena slična predmeta. Predmet koji se zvao „Istorija

filozofije“ uglavnom je bio to što mu je naziv i govorio. Prolazili smo kroz istoriju od grčkog perioda do naših modernih dana dok su nam i udžbenik i profesor objašnjavali na koje su sve različite načine ljudi pokušavali dati smisao životu, izvoru spoznaje, i drugim pitanjima kojima se filozofija bavi. Drugi predmet, „Filozofija istorije,“ bio je nešto drugo. I tu smo prolazili kroz istoriju, ali smo to činili pokušavajući izvući određene principe iz istorije, principe po kojima bi istorija mogla biti shvaćena. Temeljeno na Filozofiji istorije, neki filozof bi mogao da gleda na budućnost, i primenjujući svoje principe iz Filozofije istorije, mogao bi da predvidi kako će budućnost izgledati. Potraga se odnosila na jedinstveni ujedinjujući princip po kojem bi se istorija mogla razumeti. To je bilo vreme u kojem sam ja shvatio da je komunizam mnogo više od samo velikog, političkog medveda iz Rusije. Komunizam je specifična Filozofija istorije zato jer vidi istoriju koja se razvija kroz povremene revolucije radničke klase koje su usmerene protiv vladajuće klase i kroz vreme se sintetizuje u socijalističku državu. Kada komunista gleda na budućnost, on ceo svet vidi kako evoluirao i kako postaje jedan opšte svetski socijalistički sistem.

I. AVRAMOV SAVEZ

Kada tretiramo sa uništenjem Jevreja ili sa preživljavanjem Jevreja, preokupacija bi trebalo da bude upravo na posebnoj filozofiji istorije, onoj koju nam izlaže sama Reč Božija. Konkretno, ovo nalazimo u Postanku 12:1-3: ***I reče Gospod Avramu: 'Idi iz zemlje svoje i od roda svojega i iz doma oca svojega u zemlju što ću ti je pokazati. I velik ću narod od tebe učiniti, i blagosloviću te, i uzveličaću ime tvoje, i sâm ćeš biti blagoslov. I blagosloviću one koji tebe blagosiljaju, a prokleti onoga koji tebe proklinje; i svi rodovi zemaljski tobom će se blagosiljati.***

U ovom savezu, Bog u suštini obećava Avramu tri stvari: prvo, da će od njega učiniti narod ili naciju; drugo, da će tom narodu Bog dati zemlju; i treće, da će Bog blagosloviti one koji blagosiljaju taj narod, a prokleti one koji ga proklinju.

U ovo današnje vreme, narod ili nacija koja je proizašla iz Avrama jeste Jevrejska nacija ili Jevrejski narod. Jako jednostavna, ali biblijska definicija o tome ko je ili što je Jevrejin je sledeća: Jevrejin je svaki potomak Avrama, Isaka i Jakova, i svi takvi potomci su Jevreji. Nebitno je što svaki pojedini Jevrejin može da veruje ili da ne veruje, on i dalje ostaje Jevrejin. On može izabrati da bude ortodoksan ili reformisan. Može izabrati da bude ateista, agnostik, ili komunista. On može izabrati i da veruje u Ješuinu (Isusovo) Mesijanstvo. Ništa ne može da promeni činjenicu da je Jevrejin.

Ovom narodu Bog je obećao Zemlju. Nekada je ta zemlja bila poznata kao Hanan, ali u novijoj istoriji poznatija je pod imenom Palestina. Još jednom, sasvim je nevažno da li se Jevreji nalaze u Zemlji ili izvan Zemlje, po Božanskoj odredbi ili po Božanskom pravu, Zemlja pripada Jevrejskom narodu.

Jako rano u ljudskoj istoriji, Bog je utemeljio poseban Božanski princip Njegove Filozofije istorije u stihu 3: **blagosloviću one koji tebe blagosiljaju, a prokleti onoga koji tebe proklinje.**

Božiji princip je sledeći: oni koji blagosiljaju Jevreje biće blagoslovljeni, a oni koji proklinju Jevreje biće prokleti. Razumevanje ovog principa itekako pomaže da se objasni mnogo toga iz istorije što se ne da objasniti ni na koji drugi način.

II. SPROVOĐENJE AVRAMOVOG SAVEZA NA LIČNOM NIVOU

Avramov savez je počeo da deluje kroz svoje načine odmah u Postanku 12:10-15 i 17.

Stihovi 10-15 kažu: **Ali nastala glad u zemlji pa Avram siđe u Egipat da se onde nastani; jer je bila velika glad u zemlji. I dogodi se, kad se približi ulasku u Egipat, da reče Saraji, ženi svojoj: 'Evo sad, znam da si ti žena lepa izgleda. A dogodiće se, kad te Egipćani vide, da će reći: 'Ovo mu je žena', pa će mene ubiti, a tebe na životu ostaviti. Nego ti reci da si moja sestra, tako da meni bude dobro zbog tebe pa zbog tebe ostanem na životu.'** I dogodi se, kad je Avram ušao u Egipat, da Egipćani zagledaše ženu jer je ona bila veoma lepa. Zagledaše je i faraonovi dvorani pa je pohvališe pred faraonom; i žena bi odvedena u faraonov dom.

Stih 17 kaže: **Ali Gospod udari faraona i dom njegov teškim pošastima zbog Saraje, žene Avramove.**

Ako se za bilo koga ovde može reći da je pogrešio, to zasigurno nije kralj Egipta. Avram je sišao u Egipat govoreći poluistinu, a to je za rezultat imalo da je Sara odvedena od njega i stavljena u faraonov harem. Barem ovaj put, u dugotrajnom odnosu između Jevreja i Egipćana, Egipćani nisu ti koji su u krivu. Unatoč tome, kroz sprovođenje Avramovog saveza, Bog započinje da deluje i da čini u korist Avrama.

Ista stvar se ponovo dešava u Postanku 20:1-2, samo su ovde uključeni druga zemlja i drugi kralj: **Avram pak odande oputova u južne krajeve. I boravio je između Kadeša i Šura, pa se nastanio u Geraru. A za Saru, ženu svoju, Avram govoraše: 'Ona mi je sestra.'** A Avimeleh, kralj gerarski, posla te uze Saru.

Još jednom, izrečena je poluistina, polulaž. Još jednom, rezultat je isti; Sara je odvedena od njega. Još jednom, kroz sprovođenje Avramovog saveza, Bog počinje da deluje i da čini u korist Avrama.

Stih 3 kaže: **Ali Bog dođe Avimelehu noću u snu i reče mu: 'Umrećeš, evo, zbog žene koju si uzeo; jer ona je udana za čoveka.'**

Možda su ova dva navedena odlomka zapravo naznaka prvog stvarnog pokušaja da se unište Jevreji. Bog je već dao obećanje da će On blagosloviti pagane preko Jevreja i da će se Jevreji nastaviti kroz Avramovog sina Isaka. Oba ova događaja dešavaju se pre Isakovog rođenja i definitivno se ovde radi o napadu koji bi sprečio

rođenje Isaka tako da se odvede njegova buduća majka. Ako bi Sotona mogao da spreči da se Isak rodi, onda bi Jevreji prestali postojati kada Avram umre. Bez da to zna, Avimeleh je prokleo Avrama na takav način koji bi doveo do uništenja Jevreja, i sada je Bog prokleo Avimeleha. Kada Bog deluje kroz aspekt prokletstva iz Avramovog saveza, onda On to čini kroz svojevrsan pod princip: kletva nad rodom za kletvu nad rodom.

Posebna vrsta kletve koja je upotrebljena protiv Jevreja sada će biti upotrebljena protiv onoga koji ih je „prokleo,“ kako to vidimo u stihu 18: ***Jer Gospod beše sasvim zatvorio svaku maternicu u domu Avimelehovu zbog Sare, žene Avramove.***

Sada je kuća Avimelehova ta koja je suočena sa mogućim istrebljenjem putem nemogućnosti žena iz tog kućanstva da rode. Nakon što je Avram molio za Avimeleha, po povratku Sare, kletva je uklonjena. Ovaj pokušaj da se unište Jevreji nije uspeo i rođenje Isaka se dogodilo i zabeleženo je u sledećim poglavljima.

Baš kao što je ovaj aspekt prokletstva iz Avramovog saveza počeo da deluje na individualnom nivou, na isti način je počeo da deluje i aspekt blagoslova. Ovo se može videti u životu Jakova, u Postanku 30:25-30: ***Daj mi moje žene i moju decu za koje sam ti služio pa idem. Ta sâm znaš službu moju, kako sam ti služio. No Lavan mu reče: 'Ako sam našao milost u tvojim očima, molim te, ostani! Znam da me Gospod blagosilja zbog tebe.' I reče: 'Odredi svoju plaću koju tražiš od mene, i daću ti.' A Jakov mu reče: 'Ti znaš kako sam ti služio i kako je tvojoj stoci bilo sa mnom. Jer ono što si imao pre nego sam ja došao bila je malenkost, a naraslo je u mnoštvo; i Gospod te blagoslovio kuda god sam prolazio. Ali sad, kada ću ja i za svoj dom poraditi?'***

Za početak, jednu stvar bi trebalo imati potpuno jasno pred sobom. Lavan nije obožavatelj istinskog Boga. On je čovek koji je obožavao mnoge bogove i u svom posedu imao mnoge idole. Kada je njegov nećak Jakov došao, doneo je sa sobom Boga Jahvu, Lavan, kao jako ekumenski nastrojen čovek, bio je srećan da i Jahvu uključi među mnoštvo svojih bogova. Međutim, ovaj paganin je nešto prepoznao; prepoznao je da Bog Jakovljevi, ko god da On bio, blagosilja njega zbog njegovog odnosa sa Jakovom Jevrejinom. Znači, na toliko puta postavljeno pitanje, da li Bog može da blagoslovi bezbožnika, odgovor je „da.“ Postoje određeni blagoslovi Božiji koji jesu određeni duhovnim statusom blagoslovenog, ali postoje i takvi blagoslovi koji su uslovljeni i nekim drugim stvarima. Blagoslovi Avramovog saveza su temeljeni čisto na odnosu prema Jevrejima. Zato je Lavan, paganin, bio blagosloven zbog svog odnosa prema Jakovu Jevrejinu.

Još jedan primer ovog aspekta blagoslova saveza nalazimo u Postanku 39:1-5: ***Josifa dakle dovedoše u Egipat. I kupi ga Potifar, faraonov visoki službenik, zapovednik straže, čovek Egipćanin, iz ruke Jišmaelaca koji ga dopremiše onamo. Ali je Gospod bio s Josifom te on posta uspešan čovek. I bio je u domu svojega gospodara Egipćanina. A gospodar njegov vide da je Gospod s njime i da svemu što on poduzima Gospod daje da uspe u ruci njegovoj. Tako Josif nađe milost u očima njegovim te mu je služio. I postavi ga za upravitelja doma svojega, i sve što beše njegovo predade mu u ruku. I dogodi se, otkako***

ga je postavio za upravitelja doma svojega i svega što beše njegovo, da Gospod zbog Josifa blagoslovi dom Egipćaninov te blagoslov Gospodnji beše nad svime što je imao, u kući i u polju.

Još jednom je vidljivo da Bog blagosilja paganina zbog ispravnog odnosa koji taj čovek ima prema Josifu Jevrejinu.

Između svih drugih stvari, Knjiga Postanka je izveštaj o sprovođenju i delovanju Avramovog saveza na individualnom nivou. Božija filozofija istorije počela je da deluje po principu blagoslova za one koji blagosiljaju Jevreje i po principu prokletstva za one koji ih proklinju.

III. SPROVOĐENJE AVRAMOVOG SAVEZA NA NACIONALNOM NIVOU

Knjiga Izlaska počima da tretira sa nacionalnom fazom u Božijoj filozofiji istorije; to jest, započima da radi sa Izraelom kao narodom, umesto, kao do tada individualno, sa Jevrejinom pojedincem. U Izlasku 1, Egipat stavlja kletvu nad Izraelom. Kletva se sastoji iz dve faze. Prvu nalazimo u Izlasku 1:8-11: **Tada usta novi kralj u Egiptu, koji nije poznavao Josifa. I reče on narodu svojemu: 'Gle, narod sinova Izraelovih brojniji je i moćniji od nas. Hajde, postupimo s njima mudro, da se ne razmnože još više te se dogodi da nas snađe neki rat pa se i oni pridruže našim neprijateljima i napadnu na nas te odu iz zemlje.' I postaviše nad njima nadglednike da ih tlače teškim radovima. Tako su faraonu sagradili gradove-skladišta: Pitom i Ramzes.**

Egipćani poseduju različitost po kojoj su jedinstveni među svima drugima. Oni su prvi narod koji se može nazvati anti-semitskim u modernom smislu tog termina. U prvoj fazi svoje kletve protiv Izraela, oni porobljavaju Jevreje. Ali, nakon nekog vremena to više nije dovoljno.

Nešto kasnije, druga faza je inicirana, u stihovima 15-16 i 22: **Tada kralj egipatski prozbori jevrejskim babicama, od kojih jednoj beše ime Šifra a drugoj beše ime Pua, i reče: 'Kad porađate Jevrejke, a vi pri porođaju pogledajte: ako je to sin, onda ga ubijte; a ako je to kći, onda neka živi.'**

Stih 22 kaže: **Onda faraon zapovedi svem narodu svojemu govoreći: 'Svakoga sina koji se rodi bacite u reku, a svaku kćer ostavite na životu!'**

Ne samo da je Egipat prva anti semitska nacija, Egipat je i prva nacija koja je pokušala izvršiti genocid protiv Jevreja. Znači sada, u drugoj fazi, Egipat će pokušati uništiti mušku novorođenčad utapanjem.

Sada vidimo da Bog čeka, i čeka. On čeka četiri stotine godina pre nego izbavi Svoj narod. Ovde uvidamo još jedan podprincip koji je uključen u Avramov savez: Ponekad će Bog odgađati dugo vremena pre nego ispuni Svoje obećanje Jevrejima, ali pre ili posle to obećanje će biti ispunjeno. Konačno, posle četiri stotine godina, Bog je počeo da deluje, i opet, vidimo podprincip ko proklinje biće proklet, u Izlasku 4:22-23: **Tada ćeš reći faraonu: Ovako veli Gospod: Izrael je moj sin, prvorođenac moj. Zato ti kažem: Pusti sina mojega da mi služi. Ako li ga odbiješ pustiti, gle, ja ću ubiti tvojega sina, prvorođenca tvojega.**

Egipatska kletva protiv Izraela bila je da se pobiju utapanjem sva novorođena muška deca. Sada Bog na Egipat šalje deset pošasti, a poslednja za rezultat ima smrt svakog prvorođenog sina u Egiptu. I dok Izrael napušta Egipat, a armija Egipta ih progoni, Bog uništava egipatsku armiju tako da ih utopi. Vidimo kletvu koja pada na onoga od koga je kletva i krenula. Ali, doslovno čim je Izrael napustio Egipat druga nacija donosi kletvu na Jevreje. Metoda kojom će sada, ova nacija, pokušati da uništi Jevreje jeste rat, u Izlasku 17:8: **Tada dođe Amalek i zarati s Izraelom u Refidimu.**

Zauzvrat, Bog proklinje Amaleka u Izlasku 17:14-16: **Onda Gospod reče Mojsiju: 'Zapiši ovo u knjigu za sećanje i utisni u uši Isus Navinu da ću ja spomen na Amaleka sasvim izbrisati pod nebom.'** Tada Mojsije sagradi žrtvenik i dade mu ime - **Jahve nizi** - „Gospod je moja zastava.“ I reče: **'Budući da se ruka podigla protiv prestola Gospodnjega, Gospod zameće boj protiv Amaleka od kolena do kolena.**

Prvo je Amalek proglasio rat Izraelu, a sada, Bog je proglasio rat Amaleku. Još jednom, Bog je čekao gotovo četiri stotine godina, sve dok Izrael nije dobio svog prvog kralja, pre nego je išta učinio da ovaj rat privede kraju.

I Samuilova 15:1-3 kaže: **I reče Samuilo Saulu: 'Mene je Gospod poslao da te pomazem za kralja nad narodom njegovim, nad Izraelom. Zato poslušaj sad glas reči Gospodnjih. Ovako veli Gospod Nad Vojskama: 'Kazniću Amaleka za ono što je učinio Izraelu, kad se bio postavio protiv njega na putu dok je ovaj izlazio iz Egipta. Sada idi i udari na Amaleka, i zatri sve što ima; i nemoj ga štedeti, nego pobij i muškarce i žene, i decu i dojenčad, i volove i ovce, i deve i magarad.**

Iako je zločin počinjen četiri stotine godina ranije, Bog ga je obeležio i zapamtio, i sada je prvom kralju Izraela zapovedeno da rat privede kraju.

Ali, kada je Saul krenuo, naišao je na problem. U trenutku kada je Amalek prokleo Izrael, četiri veka ranije, jedna druga grupa koja se zove Kenijci je blagoslovila Izrael. U Saulovo vreme Kenijci su živeli među Amalečanima, ali, oni naravno, nisu bili pod kletvom. Problem je rešen odgađanjem napada, a to vidimo u I Samuilovoj 15:5-6: **I dođe Saul do amalečkoga grada te postavi zasedu u dolini. I reče Saul Kenijcima: 'Idite, udaljite se, otidite od Amalečana, da vas ne istrebim s njima. Jer vi ste iskazali milosrđe svim sinovima Izraelovim kad su izlazili iz Egipta. I Kenijci se udaljiše od Amalečana.**

Iz ova dva odlomka u I Samuilovoj se može videti kako Avramov savez deluje i kako se sprovodi u životima dva naroda, i u prokletstvu i u blagoslovu. Ovde vidimo i kako je propao još jedan pokušaj da se unište Jevreji.

Jedna knjiga u Pismima koja prekrasno oslikava ovo sprovođenje Avramovog saveza jeste Knjiga o Jestiri. Ova knjiga poseduje jednu jako neobičnu karakteristiku. Koliko god pokušavali, u njoj ne možete da pronađete ni jedno pominjanje Boga. Nije pomenut u knjizi, nisu Mu upućene ni molitve, ništa. Zapravo, pažljivo čitanje Knjige o Jestiri pokazaće da je jako puno pažnje u knjizi posvećeno upravo tome da se ne pomene Njega.

Kada Mordehaj raspravlja sa Jestirom o pokušaju da spase Jevreje on kaže u Jestira 4:14: ***Jer ako u ovome času budeš uporno ćutala, doći će Jevrejima pomoć i izbaavljenje s drugoga mesta.***

Sve što Mordehaj kaže je sa ***drugog mesta***. On ne pominje reč „Bog.“ Ovakva izjava daje naslutiti da se pisac namerno suzdržava od upotrebe te reči. Ukoliko je to istina, šta onda ova knjiga radi u Pismima? Upravo ovo: iako Bog nije pomenut, Njega se vidi kako deluje u ovoj knjizi. Ali, Bog ne radi na bilo koji način; On deluje tačno i specifično u skladu sa Avramovim savezom.

U Jestiri 3:1-2, i 5-6, čovek po imenu Haman istupa sa svojom kletvom protiv Jevreja: ***Posle tih događaja kralj Ahasver promakne Hamana, sina Hamedatina, Agadanina; i uzvisi ga i postavi njegovo prestolje iznad svih knezova koji behu s njim. I sve kraljeve sluge koji behu na kraljevim dverima klanjahu se i iskazivahu poštovanje Hamanu, jer je tako kralj zapovedio za nj. Ali Mordehaj se nije klanjao i nije iskazivao poštovanje.***

Stihovi 5-6 kažu: ***Pa kad Haman vide da se Mordehaj ne klanja niti mu iskazuje poštovanje, Haman se ispuni gnevom. I učini se premalo u očima njegovim da digne ruku samo na Mordehaja pošto mu kazaše za Mordehajeve narod; stoga je Haman tražio prigodu da uništi sve Jevreje, Mordehajeve narod, koji behu po svem kraljevstvu Ahasverovu.***

Zato što jedan Jevrejin neće da savije svoja kolena pred njim, Haman je toliko besan da želi da uništi sve Jevreje u Persijskom imperiju. Ovo takođe može da znači i sve Jevreje na celom svetu, jer, u ovom trenutku jevrejske istorije, svi Jevreji sveta živeli su unutar granica Persijskog imperija.

Hamanova metoda za uništenje Jevreja rečena nam je u Jestiri 3:12-13. Ukratko, ovaj odlomak kaže sledeće: Haman želi da uništi Jevreje tako što će antisemitizam učiniti službenom politikom vlasti. On izdaje ukaz koji kaže da na određeni dan, svako ko želi da ubije Jevrejina može to da učini i zbog toga neće trpeti nikakvu zakonsku kaznu. Zapravo, zakon je ohrabrivao da se ubijaju Jevreji. Ovaj ukaz potpisan je kraljevim prstenom i razaslan je svoj birokratiji Persijskog imperija. Pod sudskom praksom Persijskog imperija, ukaz potpisan na ovakav način, nikada nije mogao biti opozvan. Čak ni sam imperator Persije nije imao autoritet da opozove ukaz koji je bio zapečaćen njegovim prstenom. Znači, ovaj ukaz učinio je nemogućim da Jevreji ikada više nekim opozivom budu vraćeni u normalan život.

Mogli bismo pomisliti kako će ovo Antisemita učiniti srećnim, ali nije tako bilo. On je želeo poseban tretman za Mordehaja, za onoga koji ga je i razbesneo, ali, on sam ne zna kako da upravlja sa ovom situacijom.

On prima savet od svoje supruge u Jestiri 5:13-14: ***'Ali sve to ne znači mi ništa dokle god ja gledam Mordehaja Jevrejina kako sedi na kraljevim dverima.' Nato mu reče Zereša, žena njegova, i svi njegovi prijatelji: 'Neka se načine vešala visoka pedeset lakata pa ujutro reci kralju neka na njih obese Mordehaja. Onda pođi sretan s kraljem na gozbu.' Taj savet učini se Hamanu dobrim te dade načiniti vešala.***

Učinio je po jednostavnom savetu svoje supruge i potom je Haman otišao u krevet čekajući jutro kada će moći od kralja da zatraži glavu Mordehaja.

Poglavlje 6:1 otvara se događajem koji se odigrao baš te noći u kojoj su sagrađena vešala: **Te noći kralj nije mogao zaspati. Stoga reče da mu donesu knjigu spomenicu, letopise; i ona bi pročitana pred kraljem.**

Neko vreme pre te sudbonosne noći Mordehaj je spasao kraljev život (Jestira 2:21-23). Iako ni kralj, a ni Mordehaj nisu znali za ovo, neki verni službenik zapisao je to u knjigama Letopisa Persijskog imperija. Kada krene tiho otvaranje šestog poglavlja sa rečima, **te noći**, zapravo je u tom otvaranju sadržano delo Božije koje je utemeljeno na Avramovom savezu.

I dok je pisar čitao kralju iz tih Letopisa ubrzo su stigli do izveštaja o onome što je učinio Mordehaj. To je bio prvi put da je kralj za to čuo i želeo je da zna da li je za to Mordehaj bio nagrađen. Odgovor je bio „ne.“

U taj čas, Haman dolazi da pita za glavu Mordehaja, ali pre nego je dobio priliku da izloži svoj zahtev, kralj mu postavlja pitanje u stihu 6: **I Haman uđe, a kralj mu reče: 'Što treba učiniti čoveku kojemu kralj poželi iskazati čast?' A Haman reče u srcu svojemu: 'Komu bi kralj poželio iskazati čast više nego meni?'**

Jako jednostavno pitanje, „Što treba učiniti čoveku kojemu kralj poželi iskazati čast?“ – prouzročilo je reakciju u umu Hamana, „Komu bi kralj poželio iskazati čast više nego meni?“ Hamanova poniznost počinje da se razobličava. Verujući da je on taj kojeg kralj želi da nagradi, on nastavlja da traži kraljevog konja, kraljevsku odeću i kraljevsku krunu, sve jako ponizni darovi. Ali, to još nije sve. Ove stvari treba da preda onaj koga Haman u stihu 9 naziva **najugledniji kraljev knez**, a zadesilo se da je taj čovek Hamanov najveći konkurent. Ovaj konkurent treba da obuče Hamana u tu odeću, postavi ga na konja, i povede ga glavnim ulicama grada uzvikujući: **Ovako biva čoveku kojemu je kralj poželio iskazati čast**, a to je takođe u stihu 9. Izgovorivši sve ovo, Haman je spreman i u iščekivanju da čuje reči, „Ti si taj čovek.“ A kada čuje te reči, on je nameravao da odglumi iznenađenje.

Ono što se događa sledeće nalazimo u stihu 10: **Tada kralj reče Hamanu: 'Brzo, uzmi odeću i konja, kako si rekao, pa učini tako Mordehaju Jevrejinu koji sedi na kraljevim dverima. Ne propusti ništa od svega što si govorio.'**

Iznenađenje na licu Hamana nije bilo odglunljeno. Bog je započeo da deluje u ponižavanju Hamana.

Ali, na kraju, ko proklinje biće proklet, kao što nam to prikazuje Jestira 7:9-10: **Tada reče Harvona, jedan od uškopljenika koji behu pred kraljem: 'Eno i vešala, pedeset lakata visokih, što ih je Haman načinio za Mordehaja, koji je govorio dobro po kralja, stoje kod Hamanove kuće.' Nato reče kralj: 'Obesite ga na njih!' I obesiše Hamana na vešala što ih je on pripravio za Mordehaja. I kraljeva se srdžba utiša.**

Iako je Haman mrtav i njiše se na vešalima, problem za Mordehaja i dalje nije rešen. Ukaz je izdan i više ne može da se opozove; Jevrejima je i dalje namešteno uništenje

kada dođe određeni dan i mesec. I kako se ukaz nije mogao opozvati, izdan je novi i ovaj potpisan kraljevim pečatnjakom. Glasio je da na isti dan istog meseca, Jevreji slobodno mogu da uzmu oružje i da se brane (Jestira 8:9-14).

Rezultat ovog ukaza nalazimo u Jestiri 9:5: **Tako su Jevreji sve svoje neprijatelje potukli udarcem mača i pomorom i zatorom; i postupiše s onima koji su ih mrzili kako im se prohtelo.**

Podprincip kletva za kletvu ponovno se jasno uočava.

Veliko finale cele ove epizode, prema stihu 26, jeste novi Jevrejski blagdan, koji se slavi i dan danas: **Zbog toga su ti dani nazvani Purim, od imena Pur. Stoga, zbog svih reči toga pisma i prema onome što su videli i što im se dogodilo.**

Voditelj propagande u Hitlerovom režimu bio je Julijus Štrajher, koji je kroz svoje nacističke novine, širio mržnju prema Jevrejima po celoj Evropi. Po završetku II Svetskog rata, ulovile su ga savezničke snage i suđeno mu je u Nirnbergu, osuđen je na smrt vešanjem. Dok se uspinjao na stratište, njegove dve poslednje reči bile su „Purim 1946.“ Julijus Štrajher je prepoznao svoj udeo u istoriji. Pokušao je da uništi Jevreje, ali sada, u poslednjim trenucima svog života, shvatio je da će Jevreji koje je pokušao uništiti proslavljati njegov neuspeh baš kao što je to bio slučaj i sa Hamanom.

IV. SPROVOĐENJE AVRAMOVOG SAVEZA U NOVOM ZAVETU

Novi zavet nam demonstrira kontinuitet Avramovog saveza kao i daljnje sprovođenje principa Božije filozofije istorije. Primer za ovo nalazimo u Luki 7:2-5: **A nekom centurionu sluga, koji mu je bio veoma drag, beše nasmrt bolestan. A kad je čuo za Isusa, posla k njemu judejske starešine moleći ga da dođe i ozdravi mu slugu. A kad oni dođoše k Isusu, usrdno su ga molili govoreći da je dostojan da mu to učini: 'Jer ljubi naš narod. On nam je i sinagogu sagradio.'**

U ovom trenutku istorije rimljani svakako nisu bili prijateljski narod sa Jevrejima, ali nešto je bilo drugačije sa ovim rimljaninom. Same judejske starešine svedočile su da on **ljubi naš narod i sinagogu nam je sagradio.**

Stoga, kroz sprovođenje aspekta blagoslova iz Avramovog saveza stih 10 nam kaže: **I oni što su bili poslani vratiše se kući i nađoše bolesnoga slugu zdrava.**

Ovde vidimo Isusa kako daje čast veri ovog vojnika centuriona, rimljanina i paganina, upravo zbog njegovog odnosa prema jevrejskom narodu, sa kojim je živeo u gradiću Kafernaumu.

Drugi primer uključuje još jednog rimskog centuriona. U Delima 10, prvi paganin koji je primljen u Crkvu, kao paganin, ne kao prozelit. Svakako treba primetiti da je ovaj čovek prvi paganin koji je ušao u Telo Mesije i da je izabran od Boga među svim drugim paganima koje je Bog realno mogao odabrati. Bog je odabrao onoga koji je **čovek pravedan i bogobožan i s dobrim svedočanstvom od sveg naroda Jevrejskog** (Dela 10:22a).

Kroz čitava Pisma, ovaj aspekt blagoslova i prokletstva iz Avramovog saveza među paganima vidljiv je iznova i iznova u njihovom odnosu prema Jevrejima, njihovom odnosu i kao pojedinaca i kao celih nacija.

V. SPROVOĐENJE AVRAMOVOG SAVEZA U POST BIBLIJSKOJ ISTORIJI

Mnogi događaji kroz istoriju koji su označeni kao čudni, neobični, ili nemogući za razumeti, najbolje mogu da se razumeju ukoliko ih posmatramo kao rezultat ovog sprovođenja i delovanja Avramovog saveza. Bezbrojni pokušaji kroz istoriju su imali za cilj uništenje Jevreja, i nijedan nije imao uspeha. U suštini, četiri metode koje su korištene u biblijskom periodu identične su četiri metode koje se od tada stalno koriste, i nijedna od te četiri metode nikada neće uspeli u nameri da uništi sve Jevreje. Baš poput Avimeleha, vitezovi krstaši uzimali su jevrejske žene. Poput Egipta, španski imperij pokušao je da pobije sinove jevrejskog naroda. Poput persijske imperije i Nemačka je učinila anti semitizam službenom politikom svoje vlasti. Poput Amaleka, arapske države objavile su rat Jevrejima.

Ove metode ne mogu i neće uspeli u svom pokušaju da unište Jevreje. Posle dve hiljade godina, na hiljade primera se može dati o tome kako Avramov savez deluje i sprovodi sam sebe, ali ova studija će se ograničiti na četiri primera: Španija, Engleska, Nemačka i Jordan.

A. Španija

Zbog enormne veličine svoje Armade, Španski Imperij kontrolisao je uistinu veliki deo ovog sveta. Činjenica da svaka nacija južno od Sjedinjenih Država, osim Brazila, govori španski, dobar je pokazatelj o tome što je Španski Imperij nekada bio. Španska ekonomija bila je snažna, a kao posledica toga i sve drugo je u državi bilo snažno. 1492 godine, iste godine kada je i Kolumbo isplovio za Ameriku, izdan je i španski Edikt o proterivanju koji je svim Jevrejima zapovedao da odu iz zemlje. S ovim činom, Španija je pogrešila. Kada je proterala Jevreje, proterala je svoje naučnike, doktore i bankare. Španska ekonomija počela je od tada da se osipa i da kolabira. Konačno, izvor španske moći, njena Armada, isplovila je da se suprostavi Englezima i uništena je, ne toliko od Britanske mornarice koliko od oluje koja je Armadu zadesila na moru. Avramov savez sam sebe sprovodi. Oni, koji su proterali Jevreje, proterani su sa svojih pozicija moći širom zapadne hemisfere, sve dok više ništa nije preostalo.

Još jedan trenutak istorije koji uključuje Španiju pokazuje nam kako deluje i aspekt blagoslova. Priča o tome kako je kraljica Isabela prodala svoje dragulje kako bi kupila tri broda za Kolumba pada pred nekim hladnim istorijskim istraživanjima. Nisu dragulji kraljice Isabele kupili tri broda za Kolumba, nego su Jevreji kraljice Isabele bili ti koji su kupili brodove (na engleskom je ovde igra reči „not jewels but 'Jews'“; opaska prevodioca). Istorija nam pokazuje da su dve jevrejske bankarske porodice kupile te brodove. Mnogo ljudi na ta tri broda bili su Jevreji koji su bežali iz Španije zbog Edikta o proterivanju koji je izdan. Prema ličnom dnevniku Kolumba, čovek koji je prvi ugledao zemlju bio je Jevrejin koji se nalazio u košari

na vrhu jarbola. Takođe, prema njegovom dnevniku, prvi koji se iskrcao sa sva tri broda bio je njegov tumač, Luj de Tores, španski Jevrejin. I dok je Evropa polagano zatvarala vrata za Jevreje, Novi Svet koji je otkriven, u konačnici će postati najveće utočište za Jevreje koji će bežati sa svih strana sveta i učestovati u formiranju Sjedinjenih Država. Sjedinjene Države postale su i ostaju ono što danas jesu uglavnom zbog aspekta blagoslova koji je nad njima. Aspekta blagoslova iz Avramovog saveza.

B. Engleska

Engleska nam daje drugi primer delovanja i sprovođenja Avramovog saveza. Postojalo je vreme u kojem je Engleska bila blagoslovljena od Boga zbog njene naklonosti i stava prema Jevrejima, i tada su se mogli hvaliti, „U Britanskom Imperiju sunce nikada ne zalazi.“ Upravo je Mesijanski vernik, Benijamin Dizraeli, dobio za Englesku dve životno važne veze koje su je i učinile Britanskim Imperijom: Indiju i Sueski kanal. Balforova deklaracija iz I Svetskog rata pokazuje naklonost Engleske i njen odobravajući stav prema uspostavi nacionalnog doma za Jevreje, u Palestini, koju je kasnije zauzela Turska. Ali, tada su se stvari promenile i oni su se okrenuli protiv Jevreja; Engleska je počela da ograničava imigraciju Jevreja kako bi poništili efekt Balforove deklaracije. Ova politika je mnoge Jevreje zarobila i onemogućila im da pobegnu od nacista. Kao posledica toga, Britanski Imperij je počeo da se osipa dok je jedna nacija za drugom počela proglašavati svoju slobodu od Imperija. Na kraju, i teritoriji koji su dobiveni preko Jevreja za Britaniju, Indija i Sueski kanal, takođe su otišli. Rezultat je ovo danas, sunce danas uistinu zalazi nad Britanskim Imperijom svaka dvadeset i četiri časa.

C. Nemačka

Nemačka će nam pokazati treći primer. Kada je Hitler došao na vlast, anti semitizam je postao službenom politikom vlasti. 1939 godine, kad su Nemci ponovno svet uvukli u rat, ova politika se počela širiti okupiranim delovima Evrope. Kako su nacije padale jedna za drugom, Jevreji su odvođeni i preseljavani u sirotinjske četvrti velikih gradova, poput Varšave. Betonski zidovi građeni su oko tih geta, a Jevreji u njima premlaćivani su i izgladnjivani. Gestapo je imao i svoju omiljeni igru, uzeli bi Jevrejina i naterali ga da ubije drugog Jevrejina kako bi sačuvao život svoje porodice. Jevreji su bili prisiljeni da se skrivaju, a nacisti su ih sustavno tražili i nalazili. Na kraju, eliminisano je šest miliona Jevreja.

Međutim, posle šest godina, Nemačka više nije bila Osvajač, nego je postala osvojena. Za samo jedan naraštaj, Nemci koji su nekada gradili zid uokolo Jevreja, imali su zid koji je presecao napola njihov nekada ponosni glavni grad Berlin. Četrdeset godina, ljudi koji su nekada terali Jevreje da ubijaju jedni druge, živeli su to da Nemci ubijaju Nemce koji pokušavaju da pređu preko zida u Berlinu. Do današnjih dana, nacistički ratni zločinci prisiljeni su da žive skrivajući se dok za njima tragaju Jevreji.

D. Jordan

Četvrti primer uključuje četiri arapske države, Siriju, Irak, Jordan i Egipat, koje su udružile svoje snage i napore 1967. godine, u svom javno priznatom cilju da unište Izrael. Naser je javno govorio da će Jevreji biti bačeni u Mediteran i naterani da plivaju natrag u Evropu, odakle su i došli. Kralj Husein se zakleo da će pomaknuti svoje granice i da će obuhvatiti njima celu Palestinu. Posle četvrtog dana Šestodnevnog rata, nisu Jevreji bili ti koji su plivali, nego Egipćani koji su bežali preko Sueskog kanala od Izraelskih snaga. Šta se tiče kralja Huseina, posle tri dana njegove granice su se uistinu i pomerile, ali, u suprotnom pravcu. Arapska kletva ratom na Jevrejsku državu vratila se kao prokleti rat koji je porazio njih same.

Sve ovo nam daje jedinstvenu sliku pod principa: ko proklinje biće proklet. Božija filozofija istorije koja je uključena u Avramov savez daje nam principe uz pomoć kojih razumemo odnos između paganskih nacija i Jevreja.

VI. SPROVOĐENJE AVRAMOVOG SAVEZA U PROROŠTVIMA

Kako bismo omogućili donekle potpuniju sliku Avramovog saveza navešćemo dva primera iz područja eshatologije. Posle II Svetskog rata glavni progonitelj Jevreja bio je nekadašnji Sovjetski savez. Oko tri miliona Jevreja živelo je unutar Sovjetskog saveza. Jevreji su doživljavali velike probleme unutar teritorije Sovjetskog saveza, a ujedno je i Sovjetski savez bio u savezništvu sa Arapskim državama sa ciljem uništenja države Izrael. Relativni brzo, komunistička imperija je doživela kolaps. Šta se tiče Rusije, Pisma nam u Jezekilju 38:1-39:16 objavljuju već sada kako će Rusija završiti i kako će doći njen kraj.

Puno izlaganje ovog odlomka nadilazi delokrug ove studije, osim što ćemo reći da su sami događaji koji obeležavaju početak Božijeg delovanja protiv Rusije oslikani u Jezekilju 38:18: ***'I dogodiće se u onaj dan kad Gog pođe na zemlju Izraelovu,' reč je Jahve Gospoda, 'da će mi jarost moja navreti na nos'***.

Kap koja će da prelije čašu biće kada Rusija napadne naciju Izraela; u trenutku kada to učini, Rusija će kao svetska sila biti osuđena na uništenje.

Drugi primer kako deluje Avramov savez u eshatologiji jeste Kampanja Armagedon koja će za posledicu imati Drugi dolazak Mesije. Ponovno, celokupno izlaganje o Armagedonu nadilazi cilj ove studije, osim što ćemo primetiti da je događaj kojim Bog započinje Svoje delovanje protiv pagana, u ovoj Kampanji, zabeležen u Zahariji 12:2-3: ***Gle, ja ću Jerusalim učiniti čašom opojnom za sve narode uokolo kad i Juda i Jerusalim budu pod opsadom. I dogodiće se u onaj dan da ću Jerusalim učiniti teškim kamenom svim narodima; svi koji ga budu dizali, strašno će se izraniti. A skupiće se na nj svi narodi zemaljski.***

A u drugom odlomku prorok zapisuje, Zaharije 14:1-4: ***Gle, dolazi dan Gospodnji kada će se tvoj plen usred tebe deliti. Jer ja ću sve narode sabrati za boj protiv Jerusalima; i grad će biti osvojen, a kuće opljačkane i žene silovane. I polovica grada otići će u prognanstvo, ali ostatak naroda neće biti***

istrebljen iz grada. Tada će Gospod izaći i zaratiti protiv tih naroda kao kad vojuje u dan boja. I u taj dan noge će mu stajati na Maslinskoj gori, koja je nasuprot Jerusalimu, na istoku. I Maslinska će se gora rascepići na svojoj sredini, prema istoku i prema zapadu, u vrlo veliku dolinu. I jedna polovica gore pomaknut će se na sever, a druga njezina polovica na jug.

Događaj koji će proizvesti nacionalnu regeneraciju Izraela, događaj koji će prouzročiti povratak Ješue Mesije, jeste trenutak kada svi narodi krenu da ratuju protiv Jerusalima. Ovaj događaj će u konačnici prouzročiti povratak Gospoda i razasipanje svih neprijatelja Izraela, jednom i zauvek. Znači, čak i u proroštvima, princip delovanja Avramovog saveza se jasno uočava.

Stoga, u proroštvima, baš kao i u istoriji, ujedinjujući princip jeste Avramov savez onako kako je zapisan u Postanku 12:3: ***blagosloviću one koji tebe blagosiljaju, a prokleti onoga koji tebe proklinje.***

Kao zaključak svemu ovom reći ćemo da se knjige iz jevrejske istorije, napisane sa sekularnog pogleda na život, uglavnom slažu da je postojanje Jevreja svojevrsna enigma. Istoričari, poput Osvalda Spenglera i Arnolda Tojnbija koji se drže različite filozofije istorije zalaze u popriličnu zbunjenost u pokušaju da objasne Jevreje.

Ovo je istaknuto od strane Maksa I. Diponta u njegovom delu „Jevreji, Bog i Istorija.“

Kako se istorija Jevreja ne uklapa niti u Spenglerov, niti u Tojnbijev sistem, Spengler ih ignoriše, a Tojnbij ih redukuje na povremenu fusnotu, opisujući Jevreje kao da opisuje fosile iz istorije.

Filozofije istorije koje se ne temelje na Biblijskim pretpostavkama jednostavno nisu u mogućnosti dati odgovor na preživljavanje Jevreja. Ovo se jasno vidi iz pisanja onih koji pokušavaju da objasne istoriju po određenim sistemima samo da bi se taj sistem kojeg koriste srušio kada se nađe pred pitanjem Jevreja.

U delu „U vezi sa Jevrejima,“ Mark Tvejn je zapisao:

Jevrejin sam po sebi može da bude sujetan i to opšte ne mora da mu se zameri. Egipćanin, Vavilonac, i Persijanac, imali su svoje uspone u moći, ispunili su ovaj planet sa zvukovima i sa raskoš, a onda su izbledeli poput sna i nestali; sledili su ih Grci i Rimljani, koji su podigli popriličnu buku i prašinu, a onda više ni njih nije bilo; i drugi narodi su izrasli i na neko vreme držali svoje buktinje jako visoko uzdignutima, ali sagoreli su i seli su u svoj sumrak, ili su jednostavno nestali. Jevrejin je video svakog od njih, nadvladao ih je sve, i sada je ono što je oduvek i bio; nije sklon dekadenciji, ne boluje od savremenih bolesti, njihovi udovi ne slabe, ne usporava se energija koja ih gura dalje, ne otupljuje njihova pažnja, niti oštrina njihova uma. Sve stvari su smrtno osim Jevreja; sve druge sile prolaze, ali Jevrejin ostaje. Koja li je tajna njihove besmrtnosti?

Nekadašnji komunist, Nikola Berdijajev, napisao je u delu „Smisao Istorije“:

Sećam se kada sam u svojoj mladosti pokušavao dokazivati materijalistička tumačenja istorije, tako što sam ih primenjivao na različite narode, uvek bi se sve raspalo na primeru Jevreja, tu je na delu bila vidljiva sudbina neobjašnjiva sa

materijalističke tačke gledišta ... Prema materijalističkim ... kriterijima, ovaj narod je već davno trebao da nestane. Njihovo preživljavanje je misteriozni i prekrasni fenomen koji nam demonstrira da je život ovog naroda upravljan posebnim predodređenjem koje nadnaravno nadilazi proces adaptacije kojeg izlaže materijalističko tumačenje istorije. Preživljavanje Jevreja ... njihovo istrajavanje pod apsolutno čudnim i jedinstvenim okolnostima, kao i sudbonosna uloga koju su oni odigrali u istoriji; sve to ukazuje na jedinstvenu i misterioznu utemeljenost njihove sudbine.

Nisu samo paganski istoričari posmatrajući Jevreje zašli u slepu ulicu, pokušavajući da ih objasne, već i sami Jevreji nisu bili u mogućnosti svoje postojanje objasniti ni na koji dosledan način.

Mesijanski vernik, međutim, ima odgovor na tajnu o preživljavanju Jevreja. Odgovor na pitanje koje je Mark Tvejn postavio, „Koja li je tajna njihove besmrtnosti?“, jeste upravo u sprovođenju i delovanju Avramovog saveza.

Odgovor leži u ovom vapaju poslednjeg proroka Starog zaveta, Malahije 3:6: **Jer ja, Gospod, ne menjam se; zato vi, sinovi Jakovljevi, ne izgiboste.**

Jevrejski vernik, stoga, može dati ispravno objašnjenje uloge koju Mesijanski narod ima u istoriji: njih uništiti nije moguće. Istina je da su ogromni delovi tog naroda bivali uništeni kroz različite anti semitske kampanje, ali Mesijanski narod, kao zasebni entitet, nije nikako moguće uništiti. Jevrejski vernik, budući je deo Mesijanskog naroda, uživa istu tu zaštitu. Razlika je u tome što on pozna izvor svoje zaštite.

Zato je Mesijanski vernik lojalni član jevrejske zajednice iako je moguće da čak ne bude ni prihvaćen od iste te zajednice. To što pozna tačnu prirodu Božijeg programa za Mesijanski narod ispunjava ga još snažnijom ljubavlju za svoj narod, i to na način koji većina Jevreja ne može da razume. Želja takvog čoveka da deli istinu iz Pisama sa njima posledica je njegove ljubavi prema Jevrejima, a nikako neprijateljstva prema njima.

Ovo je i razlog zašto postoji Ariel Ministries. To je razlog zašto imamo ogranke u mnogim gradovima širom Sjedinjenih Država i jedan ogranak u Izraelu. To je razlog zašto nastavljamo da svedočimo na različite načine u različitim mestima, jer želimo podeliti sa svojim narodom radosnu vest o Mesijanstvu Ješuinom.

S druge strane, Mesijanski vernik i njegova alijansa sa Jevrejima ne čine ga slepim na činjenicu da jevrejske zajednice nisu uvek u pravu. Niti je slep na činjenicu da je temeljni uzrok patnje Jevreja upravo njihov neposluh na otkrivenu Božiju volju i njihova nevera u Osobu Mesije. Upravo ovim stvarima se suprostavlja naše svedočenje Jevrejima. U isto vreme, vernik je i onaj koji najbolje brani Jevreje protiv svih oblika anti semitizma, tako što ih uči Božijem stavu prema tome i upozorava na Božiji sud ukoliko se to nastavi.

Za anti semita koji se neda uveriti od Pisama da se ostavi anti semitizma, Jevrejski vernik poseduje neke korisne informacije. Može mu se reći da ne deluje otimanje jevrejskih žena, ubijanje jevrejskih sinova, proglašenje rata Jevrejima ili to da se anti semitizam učini službenom politikom neke vlasti. Ove četiri metode,

konstantno korištene protiv Jevreja kroz dugu istoriju nisu, ne mogu i neće uništiti Jevreje.

Mesijanski vernik može da pokaže jedan metod koji će biti delotvoran u uništenju Jevreja. Taj metod nalazimo u Jeremiji 31:35-37: ***Ovako veli Gospod, koji daje sunce za svetlost danju i odredbe mesecu i zvezdama da svetle noću, koji uzburkava more da mu talasi huče, Gospod Nad Vojskama njemu je ime: 'Ako se te odredbe uklone preda mnom', reč je Gospodnja, 'onda će i potomstvo Izraelovo zauvek prestati biti narod preda mnom.' Ovako veli Gospod: 'Ako se nebesa gore mogu izmeriti i istražiti dolje temelji zemaljski, onda ću i ja odbaciti sve potomstvo Izraelovo zbog svega onoga što su počinili', reč je Gospodnja.***

Poruka Mesijanskog vernika anti semitima je sledeća: ukoliko želite da uništite Jevreje, prvo morate da uništite sunce, mesec i zvezde. Tada, i samo tada, prema onom što kaže obećanje Božije, moći ćete da uništite i Jevreje.

Kao što je prorok Isaija ustvrdio u poglavlju 54:17: ***Nikakvo oružje protiv tebe načinjeno neće uspeti.***

Još jednom, u Malahiji 3:6: ***Jer ja, Gospod, ne menjam se; zato vi, sinovi Jakovljevi, ne izgiboste.***

Kada sumiramo sve ono šta smo do sada rekli, ujedinjujući princip Božije filozofije istorije jeste: „I blagosloviću one koji tebe blagosiljaju, a prokleti onoga koji tebe proklinje.“ Bez obzira da li govorimo o istoriji ili o proroštvima, ovaj ujedinjujući princip ostaje. Božija filozofija ili Božiji princip istorije nalazimo u Postanku 12:3. To je Božija spoljna politika prema paganima kao narodima u njihovom odnosu prema jevrejskom narodu.

VII. PRIMENA ZA LOKALNU CRKVVU

Ostaje nam još jedno pitanje koje sada možemo postaviti, „Kakve veze sve ovo ima sa vernicima danas, pojedinačno i korporativno?“ Ovo pitanje može da se razloži na dva načina: prvo, „Kakva je primena ovoga na lokalnu crkvu?“ I drugo, „Kako se sve ovo primenjuje na vernika pojedinca?“

Jedna od funkcija lokalne crkve ili lokalne zajednice jeste da pronose Veliko poslanje koje nalazimo u Mateju 28:18-20: ***Isus im pristupi i prozbori govoreći: 'Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite, dakle, i učinite učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, učeći ih držati sve što sam vama zapovedio. I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka sveta.***

I jevrejski i paganski vernici prepoznali su ovu opšte svetsku potrebu za evangelizacijom kako bi se ispunilo Veliko poslanje. I jevrejski i paganski vernici itekako su doprineli ispunjenju istoga, dajući i ljude i finansijsku podršku. Međutim, jevrejski vernici su prepoznali aspekt biblijskog metoda evangelizacije koji velikim delom paganski hrišćani zanemaruju, negiraju, ili se jednostavno bune protiv toga. Iako su Pisma izrazito jasna po ovom pitanju ispravne metodologije u evangelizaciji, kada god se predloži ta metodologija, uvek je tendencija ka

negativnim reakcijama izražena, a ponekad se doslovno graniči i sa očiglednim anti semitizmom. U drugim prilikama, poprilično je vidljivo da je anti semitizam izvor te reakcije i ništa više od toga.

Konkretan metod pronosjenja Velikog poslanja, konkretan metod procedure prilikom evangelizacije, potpuno je očigledan i izrečen u Rimljanima 1:16: ***Ta ne stidim se evanđelja Hristova, jer ono je sila Božija na spasenje svakomu koji veruje prvo Judejinu, a onda i Grku.***

Samo jedan glagol upravlja dve preostale fraze u ovom stihu: glagol ***je***. To ***jeste*** je u grčkom sadašnje vreme koje naglašava neprekinutu radnju. Evanđelje je bez prestanka moć Božija za spasenje, i ono je bez prestanka upućeno ***prvo Judejinu, a onda i Grku.*** Ukoliko neko pokuša tumačiti ovaj stih, kao što neki i čine, da to jednostavno znači kako je evanđelje prvo stiglo Judejima, ali to više nije istina, onda bi isti stih značio i da je evanđelje jednom bila Božija sila za spasenje, ali to više nije. Međutim, ako evanđelje jeste uvek Božija sila za spasenje, onda je i evanđelje uvek ***prvo Judejinu, a onda i Grku.*** Evanđelje jeste ***sila Božija,*** a ispravna procedura jeste da uvek ide ***prvo Judejinu.*** Ovo je istina bez obzira na to da li je metoda evangelizacije od vrata do vrata, od osobe do osobe, da li je u pitanju radio evangelizacija, ili masovna evangelizacija, ili televizijska evangelizacija, evanđelje uvek treba da ide ***prvo Judejinu.*** Ako primenjujemo Rimljane 1:16 na Veliko poslanje, kada god evanđelje kreće, mora da ide ***prvo Judejinu.*** To je biblijska procedura za evangelizaciju, bez obzira na samu metodu evangelizacije.

Kako velika većina vernika i lokalnih zajednica učestvuju u Velikom poslanju uglavnom kroz finansijska davanja, i ovde treba da se primeni isti princip prvo Judejinu. Drugim rečima, ne samo da Rimljanima 1:16 pokriva metodu evangelizacije, već pokriva i aktivnu i pasivnu evangelizaciju. Znači, ovaj princip stoji bez obzira da li govorimo o aktivnoj evangelizaciji ili govorimo o pasivnoj evangelizaciji. Aktivna evangelizacija jeste kada osoba vrši delo evangeliste. Pasivna evangelizacija je kada osoba finansijski podržava one koji čine delo evangeliste. Evanđelje, kada god kreće, polazi ***prvo Judejinu*** kako u aktivnoj, tako i u pasivnoj evangelizaciji.

Ono što je istina za lokalnu crkvu takođe je istina i za misionare na misijskom polju. Neki misionari pitaju, „Da li se to primenjuje i na nas koji nismo pozvani da idemo Jevrejima?“ Neki misionari znaju da postavljaju pitanje, „Da li se ovo odnosi i na nas koji nismo pozvani da idemo Jevrejima?“ Njima je jasno i vide kako se to primenjuje na nekog ko je pozvan kao misionar za Jevreje, ili kako to treba da žive oni koji pripadaju Ariel Ministries i čije je puno vreme, svakog dana u tome da svedoče jevrejskim ljudima. Ali, oni kažu, „Šta ako smo mi pozvani da idemo američkim Indijancima, ili u Kinu, Japan, Indiju, Južnu Ameriku, jesmo li i mi onda obavezni da se držimo istog tog principa?“

Sam Pavle odgovara na ovo pitanje u Rimljanima 11:13-14: ***Jer vama, paganima, velim: budući da sam ja apostol pagana, službu svoju proslavljam ne bih li kako izazvao ljubomoru kod onih koji su telo moje i spasio neke od njih.***

Misionar prvo mora da odnese evanđelje bilo kom Jevrejinu koji se moguće nalazi na misijskom polju na kojem radi. Bez obzira na određeno mesto na koje jeste

pozvan, obaveza misionara je da traži Jevreje i da njima predstavi evanđelje, jer nema potrebe za bilo kakvim posebnim vodstvom, budući da već postoji zapoved. Iako će mnogi misionari imati primedbe na ovo ovde rečeno, još jednom, treba da se vrate na ono što Pavle jasno kaže u ovom odlomku. Pavle ističe da on nije pozvan da ide Jevrejima. Njegov poziv je da ide paganima; on je **apostol pagana**. U ovoj tački, njegova služba se jasno razlikuje od Petrove službe.

U Galatima 2:7-9, Pavle piše: ***Nego, naprotiv, uvidevši da mi je povereno evanđelje za neobrezane, kao Petru za obrezane, (jer Onaj koji je bio na delu u Petrovu apostolstvu među obrezanima, bio je na delu i u meni među paganima) i prepoznavši milost koja mi je dana, Jakov i Kifa i Jovan, za koje se smatralo da su stubovi, meni i Varnavi dadoše desnice zajedništva: mi neka idemo među pagane, a oni među obrezane.***

Očigledno je da je Petrov poziv da ide Jevrejima, kao što je očigledno i to da to nije bio Pavlov poziv. Pavlov poziv je bio da ide paganima i da ustanovi pagansko hrišćanstvo.

Američke crkve su podelile misije na dve kategorije, i te dve kategorije su gotovo uvek domaće misije i inostrane misije. Biblija takođe kategorizuje misije u dve kategorije, ali to nisu iste kategorije. Prema Delima 15, Rimljanima 11, i Galatima 2, biblijske kategorije su jevrejske misije i paganske misije. Neobična stvar u vezi sa jevrejskim misijama jeste da bez obzira na to što je neko pozvan da ide u paganske misije, taj i dalje ide **prvo Judejinu**. Čak iako su Pavlov jedinstveni poziv i njegova služba bili usmereni na pagane, veliki apostol je prepoznao princip iz Rimljana 1:16, i gde god da je Pavle išao, uvek je išao **prvo Judejinu**.

Veoma, veoma jasna slika ovoga može se videti ako se zagledamo u Knjigu Dela Apostolskih. U Delima nalazimo istorijski primer pronošnja evanđelja po principu iz Rimljana 1:16. Početak Pavlove misije paganima nalazimo u Delima 13:2-3: ***A dok su jednom vršili službu Gospodnju i postili, reče Duh Sveti: 'Hajde, odvojite mi i Varnavu i Savla za delo na koje sam ih pozvao.' Tada su ih, pošto postiše i pomoliše se i položili na njih ruke, otpustili.***

U Delima 9 je Pavle primio svoje poslanje da bude **apostol pagana**. U Delima 13, on je odvojen i poslan u crkvu u Antiohiji da bi ispunio svoje poslanje. U poglavlju 13, **apostol pagana** odlazi paganima. I putujući paganima, bez ijednog izuzetka, uvek ide **prvo Judejinu**.

Ovo se može dokazati tako što ćemo proći kroz knjigu Dela. Kao što smo već uočili u Delima 13:2-3, Pavle je poslan ka ispunjenju svog poziva da bude apostol paganima. Od Dela 13, apostol pagana sada ide paganima, ali sada pažljivo pratite njegovo postupanje i proceduru prilikom putovanja.

Dela 13:5: ***I kad su bili u Salamini, navešćivali su reč Božiju u jevrejskim sinagogama. A imali su i Jovana za poslužitelja.***

Dela 13:14: ***Oni pak, krenuvši iz Perge, stigoše u Antiohiju pisidijsku. Udoše u sinagogu u dan šabata i sedoše.***

Dela 14:1: **A dogodi se u Ikoniju da su zajedno ušli u jevrejsku sinagogu i tako progovorili da uzverova veliko mnoštvo i Jevreja i Grka.**

Dela 16:12-13: **a odande u Filipe, što je glavni grad, naseobina, u tom delu Makedonije. I u tom se gradu zadržasmo nekoliko dana. A u dan šabata izađosmo izvan grada, prema reci, gde je običavala biti molitva. Sedosmo i počesmo govoriti okupljenim ženama.**

Kako ovde govori o molitvenom sastanku na šabat znači da se svakako radi o jevrejskom molitvenom sastanku.

Dela 17:1-2: **A prošavši Amfipol i Apoloniju, dođoše u Solun, gde beše jevrejska sinagoga. I Pavle po svom običaju uđe k njima te je tokom tri šabata raspravljao s njima polazeći od Pisama.**

Dela 17:10: **A braća su odmah noću poslala i Pavla i Silu u Vereju. Oni, čim stigoše, odoše u jevrejsku sinagogu.**

Dela 17:16-17: **A dok ih je Pavle u Atini iščekivao, duh se njegov razdraži u njemu posmatrajući kako je grad pun idola. Raspravljao je tako u sinagogi sa Jevrejima i pobožnicima, a na trgu svaki dan s onima koji bi se onde zatekli.**

U ovom odlomku je jako jasan primer onoga što Pavle čini. Otišao je u Atinu i ugledao grad predan idolopoklonstvu. **Razdražio** se radi onih koji su obožavali te idole. Ali, ko su ti koji obožavaju idole? Ne radi se o Jevrejima zato što je problem idolopoklonstva prestao među Jevrejima posle njihovog povratka iz vavilonskog ropstva. Pagani iz Atine su bili ti koji su obožavali idole koje je video i Pavle je bio **razdražen u duhu** da propoveda njima. Međutim, princip iz Rimljanima 1:16 mora da stoji. U stihu 17, on prvo odlazi Jevrejima, a tek onda, u stihu 18, okreće se paganima.

Dela 18:1 i 4:

Dela 18:1 kažu: **A nakon toga Pavle napusti Atinu i dođe u Korint.**

Dela 18:4 kažu: **A svakog je šabata raspravljao u sinagogi uveravajući i Jevreje i Grke.**

Dela 18:19: **I stigne u Efez te njih ostavi onde, a on uđe u sinagogu, gde je raspravljao sa Jevrejima.**

Dela 19:1 kažu: **A dogodi se, dok je Apolo bio u Korintu, da je Pavle, pošto je prošao gornje predele, došao u Efez. I našavši neke učenike.**

Dela 19:8 kažu: **Tada Pavle uđe u sinagogu te je tokom tri meseca smelo govorio raspravljajući i uveravajući o kraljevstvu Božijem.**

Dela 28:16-17: **A kad dođosmo u Rim, centurion predade zatvorenike zapovedniku tabora, no Pavlu beše dopušteno stanovati zasebno, zajedno s vojnikom koji ga je čuvao. I dogodi se da nakon tri dana Pavle sazove one koji su bili jevrejski prvaci. A kad se skupiše, govoraše im: 'Ljudi, braćo,**

premda ja ne učinih ništa protiv naroda ili otačkih običaja, ipak me okovana iz Jerusalima predadoše u ruke Rimljanā.

Do samog kraja Knjige Dela, Pavle predstavlja evanđelje **prvo Judejinu**. Čak i nakon što se vratio u grad gde je već ustanovio crkvu, on ponovo, bez izuzetka, ide **prvo Judejinu**. Kroz Pisma je ova procedura prikazana izuzetno jasno i očigledno. Pa ipak, mnogi je negiraju.

Jedan od razloga zašto ljudi negiraju ovo je utemeljen na završnim rečima iz Dela 28:25-28: **A kako su bili nesložni među sobom, počnu se razilaziti, kadli Pavle reče još jednu reč: 'Dobro je Duh Sveti po Isaiji, proroku, rekao ocima našim govoreći: Idi narodu tomu i reci: 'Sluhom ćete slušati, i nećete razumeti; i gledajući gledaćete, i nećete videti.' Jer usalilo se srce naroda ovoga te ušima jedva čuše, a oči svoje zatvoriše: da očima ne vide i ušima ne čuju i srcem ne razumeju te se ne obrate i ja ih ne iscelim. Neka vam dakle bude znano: paganima je poslano spasenje Božije, oni će i poslušati!'**

Zbog ovih zaključnih reči u Delima 28 i Pavlove izjave da će evanđelje otići **paganima**, ovaj odlomak se tumači od strane nekih tako da evanđelje više ne ide **prvo Judejinu**; tumači se da je Bog promenio Svoj program procedure prilikom evangelizacije tako da je smenio pravilo iz Rimljana 1:16. Iako se možemo složiti da je Poslanica Rimljanima napisana pre Knjige Dela Apostolskih, ne možemo se složiti da ovaj odlomak znači da evanđelje više ne ide **prvo Judejinu**, niti da je Bog promenio Svoj program evangelizacije. Istinsko značenje možemo pronaći tako što ćemo usporediti ovaj odlomak sa dva odlomka koja mu prethode u Delima, gde nalazimo izgovorene iste reči.

Na primer, Dela 13:44-48 kažu: **A idućeg šabata skupi se gotovo sav grad da čuje reč Božiju. No kad Jevreji videše mnoštvo, napune se zavišću te su protuslovili onome što je Pavle govorio protiveći se i huleći. Tada, progovorivši smelo, Pavle i Varnava rekoše: 'Vama je najpre trebalo govoriti reč Božiju. No kako je vi odbacujete i sami sebe ne smatrate dostojnima večnoga života, obraćamo se, evo, paganima. Jer ovako nam je zapovedio Gospod: Postavio sam te za svetlo paganima, da budeš na spasenje do nakraj zemlje.' A pagani su se, slušajući to, radovali i slavili reč Gospodnju te uzverovaše svi koji behu određeni za život večni.**

Nešto kasnije, Dela 18:5-6 kažu: **No kad iz Makedonije siđoše i Sila i Timotej, Pavle je, ponukan u duhu, svedočio Jevrejima da je Isus Hristos. No kako su se oni protivili i hulili, otrese haljine te im reče: 'Krv vaša na glavu vašu, ja sam čist. Od sada ću ići k paganima.'**

Istinsko tumačenje Dela 28:25-28 je vidljivo u ova dva odlomka koji nam jasno naznačavaju da se radi samo o lokalnoj ili geografskoj promeni, a ne o celokupnoj promeni programa za evangelizaciju. U odlomku u Delima 13, Jevreji iz Antiohije Pizidijske odbacili su evanđelje, stoga će sada Pavle otići paganima iz Antiohije Pizidijske. U odlomku u Delima 18, Jevreji iz Korinta odbacili su evanđelje, i sada se Pavle okreće paganima iz Korinta. Kada je Pavle napustio i Antiohiju Pizidijsku i Korint i krenuo ka novim teritorijama, on ponovno odlazi prvo Jevrejima. Nadalje, u poglavlju 19, kada se vratio u Korint, on ponovo ide prvo Jevrejima, čak i posle

svoje izjave iz prethodnog poglavlja o odlasku paganima. Značenje Dela 28 je to da zato što su Jevreji iz Rima odbacili evanđelje, Pavle će i dalje ići prvo Judejinu dok je u Rimu. Ako je Pavle bio oslobođen, kako neki veruju da jeste, po oslobađanju iz zatvora, on bi sledio istu proceduru kao što je to činio i u Delima 13 i u Delima 18: išao bi prvo Judejinu.

Poenta je u tome da je ovaj aspekt blagoslova iz Avramovog saveza na raspolaganju lokalnoj crkvi koja pronosi princip iz Rimljanima 1:16, i u aktivnoj i u pasivnoj evangelizaciji. Evanđelje, kada god kreće i kojim god načinom da kreće, uvek treba da ide **prvo Judejinu**. Put za lokalnu crkvu koji će je odvesti u to da postane aktivni sudionik u aspektu blagoslova Avramovog saveza jeste da sa evanđeljem ide **prvo Judejinu**, i u aktivnoj i u pasivnoj evangelizaciji.

VIII. PRIMENA NA POJEDINCE

Kada govorimo pojedinačno o svakom verniku, Psalam 122:6 kaže: ***Molite za mir Jerusalimov: 'Nek imaju mir koji tebe ljube!'***

Poseban blagoslov zagaranovan je onima koji mole za mir Jerusalima. Jedna od stvari koju nam Pisma jasno govore jeste da je mir Jerusalima vezan zajedno sa Drugim Dolaskom Mesije, a preduslov Drugog Dolaska je spasenje Izraela. Stoga, kada vernici ***mole za mir Jerusalima***, oni mole za spasenje jevrejskog naroda. Onim pojedincima koji redovito mole za spasenje Jevreja zagaranovani su određeni blagoslovi koji nisu dostupni ni na koji drugi način. To je način na koji vernik pojedinac može da postane učesnik u aspektu blagoslova iz Avramovog saveza.

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a prevodio sam Biblijske tekstove iz Engleske verzije NASV - prevoda koja je korištena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca, kao i prevod Daničić – Karadžić kako bi što vernije tekst prilagodio duhu Srpskog jezika.

Prevod: Branko Gotovac 2020.